

**Комунальний заклад Львівської обласної ради
«Самбірський фаховий педагогічний коледж імені Івана Филипчика»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор коледжу

Володимир ВАНТУХ Володимир ВАНТУХ

17.03.2026 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ**

ОБГОВОРЕНО І СХВАЛЕНО
на засіданні педагогічної ради
Протокол № 4 від 17.03.2026 р.

Самбір, 2026

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 р. 2745-VIII, «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 р. № 463-IX, «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» від 21.03.1991 р. № 875-XII та Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.2021 р. № 1321-2021-п (далі – Порядок).

1.2. Це Положення визначає організаційні засади інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами (далі – особи з ООП) в Комунальному закладі Львівської обласної ради «Самбірський фаховий педагогічний коледж імені Івана Филипчака» (далі – Коледж).

1.3. Терміни, що використовуються в цьому Положенні, вживаються у значенні, наведеному в Законах України «Про освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про соціальні послуги», «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про захист персональних даних», Постанові КМУ «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти».

1.4. Інклюзивне навчання у Коледжі – система організації освітнього процесу, що забезпечує реалізацію права на освіту здобувачів освіти з ООП шляхом створення безбар'єрного, доступного та безпечного освітнього середовища, урахування їхніх індивідуальних потреб, можливостей і здібностей, надання необхідної психолого-педагогічної, корекційно-розвиткової та іншої підтримки з метою забезпечення рівного доступу до якісної фахової передвищої освіти.

1.5. Особи з ООП здобувають освіту в Коледжі в академічних групах разом з іншими здобувачами освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб та відповідно до обраної форми здобуття освіти.

1.6. Коледж забезпечує створення безбар'єрного освітнього середовища, необхідних умов та розумного пристосування для здобуття особами з ООП якісної фахової передвищої освіти з урахуванням їхніх індивідуальних потреб, можливостей та здібностей.

II. ПРАВА ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

2.1. Особи з ООП, які навчаються в Коледжі, мають право на:

1) повагу до людської гідності, захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм дискримінації за ознакою наявності особливих освітніх потреб, стану здоров'я чи інвалідності або будь-якою іншою ознакою;

2) отримання якісних освітніх послуг, які враховують особливі освітні потреби та забезпечують максимально можливу індивідуалізацію освітнього процесу;

3) участь у формуванні індивідуального навчального плану (за потреби) (далі – ІНП), вибір навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньо-професійною програмою (далі – ООП) та навчальним планом, в обсязі, що становить не менше 10 відсотків загальної кількості кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), передбачених для ООП;

4) справедливе та об'єктивне оцінювання результатів навчання, яке передбачає забезпечення розумного пристосування під час оцінювання, у тому числі збільшення часу на оцінювання, використання доступних форматів, у тому числі абетки та шрифту Брайля, залучення перекладачів жестової мови (за потреби) тощо;

5) безоплатне забезпечення інформацією для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;

6) забезпечення доступності територій, будівель, споруд і приміщень гуртожитків для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення на строк здобуття освіти в порядку, встановленому законодавством;

7) спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури Коледжу;

8) самостійне (у разі навчання за власні кошти) чи за згодою відповідної фізичної або юридичної особи (у разі навчання за кошти фізичних або

юридичних осіб) збільшення тривалості виконання ООП за погодженням із Коледжем, що має бути відображено в договорі про надання освітніх послуг;

9) створення умов для залучення до всіх заходів Коледжу, участь у заходах з освітньої, дослідницької, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що здійснюються в Україні та за кордоном, в установленому законодавством порядку із забезпеченням розумного пристосування та з урахуванням особливих освітніх потреб.

2.2. Особи з ООП мають інші права, гарантовані законодавством, зокрема Законом України «Про фахову передвищу освіту».

III. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ

3.1. Коледж з метою забезпечення реалізації права на фахову передвищу освіту осіб з ООП створює необхідні умови для здобуття такими особами якісної освіти відповідно до законодавства України.

3.2. Забезпечення умов для організації інклюзивного навчання здійснюється шляхом:

1) створення інклюзивного освітнього середовища, орієнтованого на задоволення освітніх потреб та інтересів осіб з ООП, формування їхньої індивідуальної освітньої траєкторії та забезпечення безбар'єрного доступу до освітнього процесу;

2) належного фінансового, кадрового, матеріально-технічного, організаційного та інформаційного забезпечення освітнього процесу;

3) надання здобувачам освіти з ООП інформації для навчання в доступних форматах із використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я;

4) забезпечення необхідними допоміжними засобами для навчання, що дають змогу опанувати відповідну ООП, згідно постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1289 «Про затвердження Порядку забезпечення допоміжними засобами для навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах освіти» та згідно з переліками, затвердженими МОН;

5) забезпечення підручниками, у тому числі електронними, посібниками здобувачів повної загальної середньої освіти в Коледжі, що враховують особливі освітні потреби, у тому числі надрукованими шрифтом Брайля, у порядку визначеному законодавством;

6) забезпечення педагогічних працівників методичними матеріалами та посібниками, необхідними для організації освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів освіти, у порядку визначеному законодавством;

7) забезпечення доступу до мережі Інтернет, електронних освітніх ресурсів, баз даних та інших інформаційних систем із застосуванням розумного пристосування, а також, за потреби, спеціального термінального та допоміжного обладнання.

3.3. Коледж вживає заходів щодо формування толерантного та безпечного освітнього середовища, запобігання дискримінації та забезпечення рівного доступу до всіх форм освітньої діяльності.

3.4. Організація інклюзивного навчання та створення відповідних умов здійснюються з урахуванням принципів доступності, недискримінації, індивідуалізації освітнього процесу, міждисциплінарної взаємодії та забезпечення розумного пристосування.

IV. ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

4.1. Для організації інклюзивного навчання особа з ООП або її законний представник подає до Коледжу:

1) заяву про необхідність організації інклюзивного навчання та забезпечення розумного пристосування;

2) документи, що підтверджують наявність ООП: висновок лікарсько-консультаційної комісії, індивідуальну програму реабілітації (за наявності) та/або висновок інклюзивно-ресурсного центру (за наявності).

4.2. Відсутність окремих документів не є підставою для відмови в організації інклюзивного навчання. Коледж забезпечує організацію інклюзивного навчання на підставі заяви особи та оцінки її індивідуальних освітніх потреб, здійсненої командою психолого-педагогічного супроводу.

4.3. Коледж не має права відмовити в організації інклюзивного навчання особі з ООП, яка подала відповідну заяву.

4.4. Після отримання заяви директор Коледжу, не пізніше 10 робочих днів з дня подання заяви, видає наказ про організацію інклюзивного навчання та формування команди психолого-педагогічного супроводу (далі – команда супроводу).

4.5. Особи з ООП навчаються в Коледжі за загальною освітньо-професійною програмою з урахуванням розумного пристосування та/або за індивідуальним навчальним планом, якщо такий розробляється.

4.6. ОПП для осіб з ООП може мати корекційно-розвитковий складник. Такий складник повинен враховувати рекомендації індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини (за наявності).

V. КОМАНДА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ

5.1. З метою організації та забезпечення психолого-педагогічної підтримки осіб з ООП в Коледжі створюється команда психолого-педагогічного супроводу (далі – команда супроводу).

5.2. До складу команди супроводу входять:

- 1) заступник директора з навчальної/виховної роботи (керівник команди);
- 2) керівник академічної групи, в якій навчається здобувач освіти з ООП;
- 3) викладачі, які проводять навчальні заняття із здобувачем освіти з ООП;
- 4) асистент викладача (у разі введення відповідної посади до штатного розпису);
- 5) практичний психолог Коледжу;
- 6) соціальний педагог (за наявності в штаті Коледжу);
- 7) медичний працівник Коледжу (за потреби);
- 8) батьки або законні представники здобувача освіти (за згодою здобувача освіти або у разі його неповноліття);
- 9) здобувач освіти з ООП (за його бажанням).

5.3. Основними завданнями команди супроводу є:

- 1) вивчення індивідуальних особливостей, потреб і можливостей здобувача з ООП;
- 2) підготовка пропозицій щодо розроблення та складання індивідуального навчального плану за участю педагогічних працівників, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси) (за потреби);
- 3) визначення та забезпечення розумного пристосування освітнього середовища;
- 4) моніторинг ефективності наданої підтримки та коригування форм роботи;
- 5) консультування батьків (законних представників) здобувача;
- 6) взаємодія з інклюзивно-ресурсним центром (за потреби).

5.4. Команда супроводу проводить засідання не рідше одного разу на семестр та позачергово – за потреби. Рішення команди оформляються протоколом.

5.5. На засідання команди супроводу запрошуються здобувач освіти з особливими освітніми потребами, а у разі його неповноліття – його батьки (законні представники). Участь інших осіб здійснюється за згодою здобувача освіти відповідно до вимог законодавства про захист персональних даних.

VI. ІНДИВІДУАЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

6.1. Індивідуальний навчальний план (далі – ІНП) – документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освіти освітніх компонентів освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та розробляється Коледжем у взаємодії із здобувачем освіти за наявності необхідних для цього ресурсів.

6.2. ІНП розробляється за потреби для конкретизації порядку опанування ОПП з урахуванням індивідуальних освітніх потреб здобувача освіти.

6.3. ІНП розробляється за участі здобувача освіти з ООП, а у разі його неповноліття – його законних представників, з урахуванням рекомендацій індивідуальної програми реабілітації (за наявності) та/або висновку інклюзивно-ресурсного центру (далі – ІРЦ) (за наявності).

6.4. ІНП підписується здобувачем освіти (якщо він є повнолітнім) або його законними представниками та затверджується наказом директора Коледжу.

6.5. ІНП може передбачати: адаптацію форм, методів та засобів навчання; визначення індивідуальної послідовності опанування освітніх компонентів у межах ОПП; встановлення індивідуального графіка складання заліків та екзаменів; збільшення часу на виконання завдань та оцінювання; використання допоміжних засобів навчання та інших заходів розумного пристосування.

6.6. ІНП переглядається не рідше одного разу на рік або позачергово — за зверненням здобувача освіти, його батьків (законних представників) чи за рішенням команди супроводу за погодженням із здобувачем освіти.

6.7. У разі відсутності потреби в розробленні ІНП команда супроводу фіксує це рішення у протоколі свого засідання та визначає необхідні заходи розумного пристосування.

VII. РОЗУМНЕ ПРИСТОСУВАННЯ

7.1. Розумне пристосування – запровадження, якщо це потрібно в конкретному випадку, необхідних модифікацій і адаптацій з метою забезпечення реалізації особами з ООП конституційного права на освіту нарівні з іншими особами.

7.2. Коледж забезпечує реалізацію розумного пристосування для осіб з ООП шляхом внесення необхідних і відповідних змін та адаптацій, що не створюють непропорційного або невиправданого тягара для закладу освіти.

7.3. Заходи розумного пристосування можуть включати, з урахуванням індивідуальних освітніх потреб здобувача освіти:

1) пристосування освітнього середовища: облаштування робочого місця з урахуванням потреб, зниження рівня сенсорного навантаження, забезпечення тихого приміщення для роботи, облаштування доступності приміщень;

2) психолого-педагогічне пристосування: збільшення часу на виконання завдань та оцінювання, чергування видів навчальної діяльності, надання завдань із покроковими інструкціями, використання візуальних опор та карток-підказок;

3) пристосування навчальних матеріалів: адаптація підручників і роздаткових матеріалів, збільшений шрифт, матеріали у форматі Брайля (для осіб з порушенням зору), аудіоматеріали;

4) пристосування оцінювання: індивідуальний графік проведення контрольних заходів, альтернативні форми оцінювання, залучення перекладача жестової мови;

5) технічне пристосування: надання спеціального обладнання та програмного забезпечення.

7.4. Конкретні заходи розумного пристосування визначаються командою супроводу індивідуально для кожного здобувача освіти з ООП, погоджуються із здобувачем освіти та фіксуються в протоколі засідання команди супроводу або в ІНП з дотриманням вимог законодавства про захист персональних даних.

VIII. ОБОВ'ЯЗКИ КОЛЕДЖУ

8.1. Коледж зобов'язаний:

1) забезпечити рівний доступ осіб з ООП до здобуття фахової передвищої освіти та не допускати дискримінації за ознакою наявності ООП, стану здоров'я або інвалідності;

2) утворити команду психолого-педагогічного супроводу після отримання заяви від здобувача з ООП або його законних представників упродовж визначеного цим Положенням строку;

3) забезпечити реалізацію заходів розумного пристосування освітнього процесу та середовища;

4) забезпечити зберігання та конфіденційність персональних даних здобувачів освіти з ООП відповідно до Закону України «Про захист персональних даних»;

5) розміщувати на офіційному веб-сайті Коледжу інформацію про умови доступності для осіб з ООП та порядок організації інклюзивного навчання;

6) сприяти підвищенню кваліфікації педагогічних працівників з питань організації інклюзивного навчання та роботи з особами з ООП в межах системи підвищення кваліфікації, передбаченої законодавством;

7) сприяти зверненню здобувачів з ООП до ІРЦ для отримання висновку та рекомендацій (без примусу та як необхідну умову надання підтримки).

ІХ. КОНФІДЕНЦІЙНІСТЬ ТА ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

9.1. Усі відомості про стан здоров'я, діагноз, особливі освітні потреби здобувача є конфіденційною інформацією та персональними даними, що охороняються відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 № 2297-VI.

9.2. Обробка персональних даних здобувачів освіти з ООП здійснюється відповідно до законодавства України на підставі їх згоди або інших законних підстав, визначених законом, у межах, необхідних для організації освітнього процесу.

9.3. Передача інформації про ООП здобувача третім особам без його згоди (або згоди законних представників) забороняється, крім випадків, передбачених законодавством.

9.4. Члени команди супроводу зобов'язані дотримуватись конфіденційності інформації, що стала їм відома в ході виконання службових обов'язків.

Х. ДОКУМЕНТАЦІЯ

10.1. Для забезпечення інклюзивного навчання Коледж веде таку документацію:

- 1) реєстраційний журнал звернень щодо організації інклюзивного навчання;
- 2) накази директора Коледжу про організацію інклюзивного навчання та формування команди супроводу;
- 3) протоколи засідань команди психолого-педагогічного супроводу;
- 4) індивідуальний навчальний план (у разі розроблення);
- 5) відомості про здійснені заходи розумного пристосування;
- 6) звернення та відповіді щодо організації інклюзивного навчання.

10.2. Документація зберігається в Коледжі відповідно до номенклатури справ та вимог законодавства про архівну справу.

10.3. У разі, якщо здобувач з ООП або його законні представники не подавали заяви про організацію інклюзивного навчання, Коледж письмово повідомляє такого здобувача про право на отримання підтримки та фіксує факт ознайомлення його підписом.

XI. ФІНАНСУВАННЯ

11.1. Фінансування заходів з організації інклюзивного навчання в Коледжі здійснюється за рахунок коштів державного та/або місцевого бюджетів, у тому числі субвенції на надання підтримки особам з ООП (у разі передбачення її законодавством), а також інших джерел, не заборонених законодавством.

11.2. Видатки на організацію інклюзивного навчання плануються та враховуються у кошторисі Коледжу в установленому законодавством порядку.

XII. КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОНАННЯМ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

12.1. Загальну відповідальність за організацію та забезпечення інклюзивного навчання в Коледжі несе директор відповідно до законодавства України.

12.2. Відповідальність за координацію діяльності команди супроводу покладається на заступника директора з навчальної або виховної роботи.

12.3. Порухення вимог цього Положення та чинного законодавства щодо прав осіб з ООП тягне дисциплінарну, адміністративну або іншу відповідальність відповідно до законодавства України.

XIII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

13.1. Це Положення набирає чинності з моменту затвердження наказом директора Коледжу.

13.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться наказом директора Коледжу у разі зміни законодавства або за пропозицією команди супроводу.

13.3. Контроль за виконанням цього Положення здійснює директор Коледжу особисто або через уповноважену ним особу.

13.4. Це Положення розроблено на підставі та відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання в закладах фахової передвищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2021 року № 1321, і не може суперечити його нормам. У разі прийняття нормативних актів, що змінюють або скасовують зазначений Порядок, відповідні положення цього документа застосовуються в частині, що не суперечить чинному законодавству.